

Förlängt växa-stöd

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021	4
3	Bakgrund och gällande rätt	5
4	Växa-stödet förlängs	5
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	6
6	Konsekvensanalys	7
7	Författningskommentar	11
	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021	11

1 Sammanfattning

I promemorian föreslås att den längsta tid som ett enmansföretag som anställer en första person har rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas (s.k. växa-stöd) förlängs till 24 kalendermånader i följd.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2019 och tillämpas på anställningar som påbörjas efter den 28 februari 2018.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

På ersättning som utges till den anställda som först får avgiftspliktig ersättning i ett enmansföretag ska under längst *tolv* kalendermånader i följd ingen annan avgift eller löneskatt betalas än ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980), om inte annat följer av 6 eller 7 §.

På ersättning som utges till den anställda som först får avgiftspliktig ersättning i ett enmansföretag ska under längst *24* kalendermånader i följd ingen annan avgift eller löneskatt betalas än ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980), om inte annat följer av 6 eller 7 §.

Första stycket gäller endast till den del den avgiftspliktiga ersättningen till den anställda uppgår till högst 25 000 kronor per kalendermånad.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2019.
 2. Lagen tillämpas första gången på anställningar som påbörjas efter den 28 februari 2018.

3 Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2017 infördes ett tillfälligt s.k. växa-stöd för enskilda näringsidkare som anställer en första person. Reglerna innebär att enskilda näringsidkare, som inte har haft någon anställd sedan den 1 januari 2016 och som anställer en person efter den 31 mars 2016, bara ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent på ersättningen till den anställda under de tolv första månaderna. Övriga arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt behöver alltså inte betalas. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna gäller till den del ersättningen inte överstiger 25 000 kronor per månad. Anställningen ska omfatta minst tre månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Reglerna gäller t.o.m. den 31 december 2021 (prop. 2016/17:1, avsnitt 6.6).

Den 1 januari 2018 utökades växa-stödet till att även omfatta aktiebolag som inte har någon anställd eller endast en anställd som också är delägare samt till handelsbolag utan anställda och med högst två delägare. De nya reglerna omfattar anställningar som påbörjades tidigast den 1 april 2017 (prop. 2017/18:1, avsnitt 6.10).

Enskilda näringsidkare, aktiebolag och handelsbolag som omfattas av förslagen i denna promemorian kallas i det följande enmansföretag.

4 Växa-stödet förlängs

Promemorians förslag: Ett enmansföretag som anställer en första person ska få rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas i högst 24 kalendermånader i följd.

Skälen för promemorians förslag: Ett enmansföretag som anställer en första person har i dag under längst tolv kalendermånader i följd rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas.

Att anställa en första person i ett enmansföretag är förknippat med vissa initiala kostnader, t.ex. i form av nya administrativa rutiner och utbildning av den nyanställda. Tillsammans med arbetsgivaravgifterna på lönen kan det utgöra ett återhållande inslag i beslutet att anställa. Genom nedsättningen av avgifterna och den särskilda löneskatten minskar den initiala kostnaden att anställa och fler enmansföretag kan förväntas anställa. När erfarenheterna av att ha en person anställd väl vunnits kan företagen i viss mån vara mer positiva till att anställa fler personer. Nya arbetstillfällen i dessa företag förväntas leda till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.

För att underlätta för fler enmansföretagare att våga ta steget att anställa en första person föreslås att den längsta tid som sådana företag har rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas förlängs till 24 kalendermånader i följd.

Lagförslag

Förslaget föranleder att 5 § lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 ändras.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna träder i kraft den 1 augusti 2019 och tillämpas på anställningar som påbörjas efter den 28 februari 2018.

Skälen för promemorians förslag: Det är angeläget att de nya bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt. Ikraftträdandet bör därför bestämmas till den 1 augusti 2019.

För att förslaget inte ska ha en återhållande verkan på nyanställningar i enmansföretag i avvaktan på att de nya bestämmelserna träder i kraft bör dessa få tillämpas även på anställningar som påbörjas före ikraftträdandet. Vidare bör enmansföretag som redan har växa-stöd också omfattas av den förlängda tidsgränsen. De nya bestämmelserna bör därför tillämpas på anställningar som påbörjas efter den 28 februari 2018.

För enmansföretag som har anställt en första person efter den 28 februari 2018 men före den 1 september 2018 så kommer den längsta perioden med växa-stöd – enligt nu gällande bestämmelser – om tolv kalendermånader att löpa ut före ikraftträdandet av de nya bestämmelserna. Under förutsättning att personen fortfarande är anställd i företaget vid ikraftträdandet av de nya bestämmelserna har företaget möjlighet att hos Skatteverket ansöka om omprövning av arbetsgivaravgifterna för perioden från det att växa-stödet upphörde fram till ikraftträdandet.

För anställningar som har påbörjats före den 1 mars 2018 gäller fortfarande de äldre bestämmelserna om längst tolv kalendermånaders nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas.

Som anges i avsnitt 3 är lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 tillfällig och kommer att gälla t.o.m. 2021. I övergångsbestämmelserna till lagen anges att lagen upphör att gälla vid utgången av 2021 och att den upphävda lagen fortfarande kommer att gälla för ersättning som har utgetts under perioden den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2021. Detta gäller även för nu föreslagna ändringar. Det innebär att enmansföretag som anställer en första person efter den 1 januari 2020 inte kommer att kunna utnyttja hela nedsättningsperioden om 24 kalendermånader innan lagen upphör.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslaget effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skatte- och avgiftsreglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer.

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget syftar till att minska kostnaderna för enmansföretag att anställa en första person. Detta förväntas leda till fler arbetstillfällen i dessa företag, vilket i sin tur bidrar till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Det är naturligt att fortsätta satsningarna på enmansföretag som anställer inom ramen för det existerande växa-stödet, varför alternativa utformningar av förslaget inte är relevanta. Om förslaget inte genomförs uteblir de förväntade effekterna.

Växa-stödet utgör en skatteutgift avseende arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt. Förslaget att förlänga växa-stödet till 24 månader innebär att skatteutgiften ökar.

Offentligfinansiella effekter

Förslaget innebär att enmansföretag som anställer ska kunna erhålla växa-stöd i 24 månader i följd, i stället för i 12. Ändringen föreslås tillämpas på anställningar efter den 28 februari 2018. Den offentligfinansiella bruttoeffekten av förslaget bedöms vara -0,11 miljarder kronor 2019. Nettoeffekten samma år beräknas till -0,08 miljarder kronor. För 2020 och 2021 bedöms skatteintäkterna minska med 0,21 respektive 0,22 miljarder kronor (se tabell 6.1).

Tabell 6.1 Offentligfinansiella effekter

Miljarder kronor

	Effekt från	Brutto-	Periodiserad nettoeffekt		Varaktig	
		effekt	2019	2020	2021	effekt
Förlängt växa-stöd	2019-08-01	-0.11	-0.08	-0.21	-0.22	-0.00

Permanent förändringar av arbetsgivaravgifterna antas normalt leda till indirekta effekter för de offentliga finanserna till följd av övervältring på löner, priser och vinster. Eftersom växa-stödet är tillfälligt antas ingen övervältring ske på löner och priser. De nedsatta arbetsgivaravgifterna

antas därför enbart resultera i ökade vinster i företagssektorn. Skillnaden mellan brutto- och nettoeffekten utgörs därmed av högre skatteintäkter från företagets vinster.

Den varaktiga effekten utgörs vid tillfälliga åtgärder av räntan på den tillfälliga ökningen av statens lånebehov som uppstår. I det här fallet bedöms den uppgå till -4 miljoner kronor.

Effekter för företagen

Förslaget innebär att enmansföretag som anställer en första person från och med den 1 augusti 2018 endast ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent på den ersättning som ges ut till den anställda under längst 24 månader. Jämfört med dagens regelverk minskar arbetsgivaravgifterna således under ytterligare 12 månader. Enligt Finansdepartementets beräkningskonventioner antas tillfälliga åtgärder inte ge upphov till övervältringseffekter på löner och priser. Växa-stödet förväntas därför leda till att företagets vinster ökar.

Under 2018 fick knappt 7 000 företag växa-stöd. Av dessa var 53 procent aktieföretag, 42 procent enskilda näringsidkare och 3 procent handelsbolag. Bedömningen är att fler företag kommer att erhålla växa-stöd under 2019, bland annat till följd av att kännedomen om stödet ökar. Skatteverket, Tillväxtverket och Bolagsverket har under 2018 arbetat med att förbättra informationen om växa-stödet. Under 2019 bedöms ca 13 000 företag vara aktuella för växa-stöd.

De flesta företag som erhöll växa-stöd under 2018 tillhörde SNI-huvudgruppen specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet. Växa-stödet var också vanligt inom detaljhandeln, landtransportbranschen samt inom restaurang-, catering- och barverksamhet.

De flesta företag som erhöll växa-stöd under 2018 hade relativt låg omsättning: 56 procent av antalet företag hade en omsättning under 1 miljon kronor och 37 procent under 500 000 kronor. Per definition har företagen bara en anställd (utöver anställd som också är delägare). Eftersom stödet i praktiken riktar sig till små företag finns inga skäl att utforma speciella regler för dessa.

Förslaget innebär att enmansföretag som anställer en första person gynnas i förhållande till företag som redan har anställda och som anställer ytterligare personer. För företag med liknande storlek påverkar detta konkurrensförhållandena negativt. Större företag har normalt sett lättare att hantera de risker som är förknippade med att anställa och förslaget kan därför förbättra konkurrensen mellan små och stora företag. Påverkan på konkurrensen bedöms vara begränsad eftersom nedsättningen är begränsad i tid och storlek. Alla branscher omfattas av regelverket och konkurrensförhållandena mellan branscher bedöms därför inte påverkas av förslaget. Med reglernas utformning spelar det heller ingen roll huruvida företagen bedrivs som aktieföretag, handelsbolag eller som enskild näringsverksamhet.

Att anställa en första person är förknippat med administrativa kostnader, både i form av initiala kostnader av nya administrativa rutiner och löpande kostnader när rutiner utförs. Storleken på dessa kostnader varierar mellan företag beroende på tidsåtgång, kostnad per tidsenhet och vem som utför rutinerna. Ansökan om växa-stöd sker via en extra ruta på

arbetsgivardeklarationen. Vissa företag behöver också lämna in uppgifter till Skatteverket med anledning av att stödet har utformats för att uppfylla kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse. När växa-stödet utvidgades till att omfatta aktiebolag och handelsbolag uppskattades kostnaden för det ökade uppgiftslämnandet till 20 kronor per uppgift, berört företag och månad. Denna uppskattning bedöms fortsatt vara rimlig och baseras på att det tar ca 5 minuter att fylla i en uppgift på arbetsgivardeklarationen och att arbetet utförs av en person med 29 900 kronor i månadslön (avser en ekonomiassistent i privat sektor). Jämfört med dagens system innebär förslaget att förlänga växa-stödet att den administrativa kostnaden uppstår under ytterligare 12 månader för de företag som väljer att ansöka om stödet under hela perioden. För de enmansföretag som har anställt en första person efter den 28 februari 2018 men före den 1 september 2018 tillkommer en administrativ kostnad om de ansöker om omprövning av arbetsgivaravgifterna för perioden från det att växa-stödet upphörde fram till ikraftträdandet.

För företag vars första anställda är en person som uppfyller villkoren för ett nystartsjobb kan växa-stödet minska den totala subventionen eftersom stödet för nystartsjobb baseras på faktiskt betalda arbetsgivaravgifter m.m. För dessa företag kan det i sådana fall vara mer fördelaktigt att inte ta del av växa-stödet.

Förslaget bedöms inte medföra andra kostnader för företagen, leda till behov av förändringar i företagens verksamhet eller påverka företagen i andra avseenden.

Effekter för enskilda och för inkomstfördelningen

Eftersom förslaget inte antas ge upphov till några övervältringseffekter på löner och priser förväntas det resultera i ökade vinster i näringslivet. Det innebär att de individer som bedöms gynnas av förslaget är ägare av enmansföretag som anställer en första person. Även de som får en anställning till följd av förslaget kan gynnas ekonomiskt, i synnerhet om de i frånvaro av åtgärden skulle saknat sysselsättning. Utifrån tillgänglig data är det inte möjligt att studera vilka enmansföretag som erhållit växa-stöd under 2017 och 2018. Däremot kan den genomsnittliga ekonomiska standarden bland samtliga enskilda näringsidkare utan anställda uppskattas till 349 000 kronor år 2019, med hjälp av mikrosimuleringsmodellen Fasit. För samtliga ägare av handelsbolag respektive fåmansbolag uppskattas den genomsnittliga ekonomiska standarden till 380 000 kronor respektive 555 000 kronor. Detta kan jämföras med den genomsnittliga ekonomiska standarden i befolkningen, som beräknas uppgå till 305 000 kronor år 2019. I den mån den genomsnittliga ekonomiska standarden i dessa tre grupper av företagsägare är representativ bland dem som berörs av förslaget kan förslaget förväntas bidra till ökade ekonomiska skillnader. Effekterna bedöms dock vara relativt marginella. Om de som får en anställning till följd av förslaget annars skulle saknat sysselsättning eller varit sysselsatta med lägre lön bidrar förslaget dock till minskade ekonomiska skillnader. Uppgifter om vilka som under 2017 och 2018 anställts till följd av växa-stödet saknas dock i tillgänglig data. Underlag saknas därför för en närmare bedömning av förslagets fördelningsaspekter i detta avseende.

Effekter på sysselsättningen

Förslaget om att förlänga växa-stödet till 24 månader innebär att det för enmansföretag blir billigare att anställa en första person under två år, i stället för under ett år. Detta förväntas leda till ökad efterfrågan på arbetskraft bland dessa företag. Utvärderingar av vissa tidigare nedsättningar av socialavgifterna i Sverige visar generellt sett på begränsade sysselsättningseffekter i förhållande till kostnaden. De tidigare nedsättningarna skiljer sig dock i flera aspekter från utformningen av växa-stödet. Den viktigaste skillnaden är att växa-stödet endast gäller vid nyanställning och därför bör ses som ett s.k. marginellt sysselsättningsstöd. Mycket talar för att marginella sysselsättningsstöd är ett mer kostnadseffektivt sätt att öka sysselsättningen, än generella nedsättningar av socialavgifterna. Vidare är växa-stödet tillfälligt (i det nuvarande förslaget 24 månader). Det bedöms leda till en lägre grad av övervältring på lönerna, vilket gör att lönekostnaden minskar mer och efterfrågan på arbetskraft ökar i högre utsträckning, än vid en permanent sänkning av socialavgifterna. Nedsättningen har ett tak på 25 000 kronor i månaden, vilket innebär att den, procentuellt sett, i större utsträckning riktas mot lägre lönenivåer. Även det kan antas vara positivt i ett sysselsättningsperspektiv. Sammantaget bedöms förslaget ha en positiv effekt på sysselsättningen under den tid nedsättningen gäller (t.o.m. 2021), men den exakta storleken på denna effekt är mycket osäker.

Även om växa-stödet är tillfälligt kan det få permanenta sysselsättningseffekter. Detta sker i den mån den som får en anställning till följd av förslaget har en svag anknytning till arbetsmarknaden initialt och att anställningen för denna person leder till en starkare anknytning och således till ökad chans till fortsatt sysselsättning.

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Omkring 65 procent av de enskilda näringsidkarna utan anställda, 65 procent av ägare till handelsbolag och 74 procent av ägarna till fåmansbolag är män. Detta indikerar att män kan komma att gynnas ekonomiskt av förslaget i högre utsträckning än kvinnor och att den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män minskar. Effekten förväntas vara förhållandevis liten.

Det finns i utfallsdata för 2018 inga uppgifter om vilka som hittills anställts av enmansföretag till följd av växa-stödet. Det går således inte att utifrån data få någon vägledning kring om främst män eller kvinnor kan förväntas bli anställda som en följd av förslaget. Sannolikt får dock inte förslaget i denna del några betydande konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget kommer att innebära merkostnader för Skatteverket avseende informationsinsatser, anpassning av systemen och hantering av omprövningar av arbetsgivaravgifter i de fall anställningar påbörjats före den 1 september 2018. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få några effekter.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5). Av riktlinjerna framgår att en viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten. Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några betydande effekter för den offentliga sektorn eller för miljön.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

5 §

Paragrafen reglerar innebörden av den särskilda beräkningen. Ändringen i *första stycket* innebär att den längsta tid som ett enmansföretag som anställer en första person har rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas förlängs från tolv till 24 kalendermånader i följd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 augusti 2019.

I *andra punkten* anges att lagen tillämpas på anställningar som påbörjas efter den 28 februari 2018. Det innebär att för anställningar som har påbörjats före den 1 mars 2018 gäller de äldre bestämmelserna om längst tolv kalendermånaders nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas.

I övergångsbestämmelserna till lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 anges att lagen upphör att gälla vid utgången av 2021 och att den upphävda lagen fortfarande kommer att gälla för ersättning som har getts ut under perioden den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2021.